

ŠKOLSKA KNJIGA

PRIPREMA UČITELJA

Matematika 7.

Školska knjiga pruža podršku u nastavi na daljinu. Kako bismo učiteljima i učenicima olakšali ove okolnosti, udžbenike i ostale materijale Školske knjige za sve predmete i razrede učinili smo besplatno dostupnima te otvorili i reorganizirali sadržaje u našim virtualnim repozitorijima.

Materijale su pripremili:

Autorica razrade aktivnosti i nastavnih listića:

Mirela Pešut

Tea Borković

Autorica PPT prezentacija:

Željka Orčić

Autori GeoGebrinih apleta:

Aleksandra Marija Vuković, Petar Piljić, Šime Šuljić

Uređivanje i priprema materijala:

Tanja Djaković

Translacija

❖ Translacija (1)

Aktivnost 1 – Istraživanje

Učitelj učenicima dijeli listić (*Prilog 1*) i daje upute za istraživanje. Učenici istražuju kakvim je pomacima uočenog uzorka nastala slika. Međusobno razmjenjuju ideje, a učitelj pomaže i usmjerava. Zaključuju da je slika rezultat različitih usporednih pomaka svih točaka uzorka.

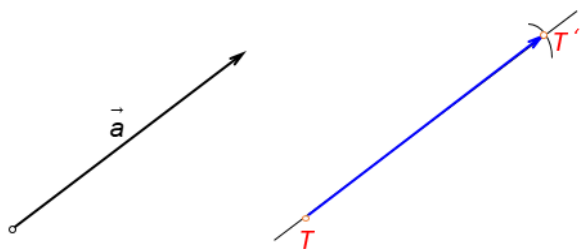
Učitelj napominje da nam vektori mogu poslužiti u prikazu uočenih usporednih pomaka.

Aktivnost 2 – Translacija točke

Učenici kroz *Primjer 7.* i/ili pomoću prezentacije na e-sfera (Primjena matematike u znanosti → Translacija → e-Matematika → Translacija) definiraju novo preslikavanje točaka ravnine.

U bilježnice zapisuju naslov TRANSLACIJA i sljedeće:

Kažemo da smo točku T **usporedno pomaknuli** za usmjerenu dužinu $\vec{a}$, tj. da smo točku T **translatirali** za vektor $\vec{a}$.

Translacija ravnine za dani vektor $\vec{a}$ je preslikavanje ravnine koje svakoj točki T ravnine pridružuje jednu točku T' tako da

vrijedi $\overrightarrow{TT'} = \vec{a}$.

Vektor $\vec{a}$ nazivamo vektor translacije.

Točka T' je slika točke T pri translaciji za vektor $\vec{a}$.

Aktivnost 3 – Jednakost vektora

Učenici kroz *Primjer 8.* i/ili pomoću prezentacije na e-sfera (Primjena matematike u znanosti → Translacija → e-Matematika → Translacija) upoznaju pojam jednakih vektora.

U svoje bilježnice zapisuju rečenicu:

Dva su vektora jednaka ako određuju istu translaciju ravnine.

Učenici rješavaju zadatke 68., 69., 71. i samostalno provjeravaju ispravnost rješenja.

Aktivnost 4 – Translacija dužine

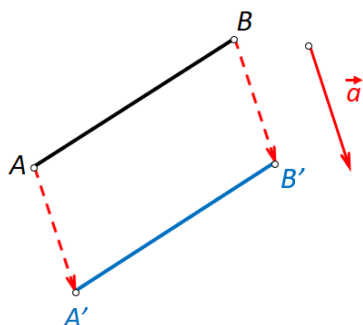
Učenici kroz *Primjer 9.* i/ili pomoću interaktivne simulacije na e-sfera (Primjena matematike u znanosti →

Translacija → e-Matematika → Translacija ravnine) otkrivaju kako translatirati dužinu.

U svoje bilježnice zapisuju sljedeće:

Pri translaciji dužina se preslika u sukladnu i usmjernu dužinu.

Translacija čuva udaljenost među točkama.

Učenici rješavaju zadatak 72. i samostalno provjeravaju ispravnost rješenja.

Listići za vrednovanje kao učenje: Pr.1.

Listići za vrednovanje za učenje: Pr.1.

Primjeri vrednovanja

- Vrednovanje kao učenje:
  - Aktivnosti 3, 4 – samovrednovanje ispravnosti rješavanja zadataka
  - Aktivnost 4 – listići za vrednovanje kao učenje
- Vrednovanje za učenje:
  - Aktivnosti 1, 2 – prikupljanje informacija o prethodnim znanjima
  - Aktivnost 4 – listići za vrednovanje za učenje

Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbu za učenike s teškoćama

- Dopunski zadatci: 98. – 101.
- Lj. Peretin, D. Vujanović: Matematika 7 - radna bilježnica za pomoć u učenju matematike –

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima

- Z. Martinec: Matematika 7 plus – zbirka zadataka za dodatnu nastavu matematike –
- M. Muštra: Dodatna nastava matematike za 7.razred -

Domaća zadaća

- Zadaci za vježbu: 81., 84., 85., 87.

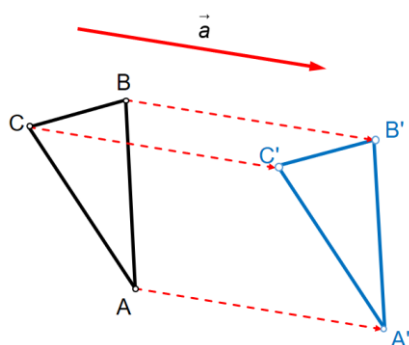
❖ Translacija (2)

Aktivnost 1 – Ponavljanje

Učitelj pomoću pitanja iz rubrike *Jeste li razumjeli?* prikuplja informacije o prethodnim znanjima učenika i miskoncepcijama učenika o pojmu translacije (vrednovanje za učenje).

Aktivnost 2 – Translacija trokuta

Uz razgovor s učenicima na *Primjeru 10.* i/ili pomoću interaktivne simulacije (e-sfera: Primjena matematike u znanosti → Translacija → e-Matematika → Translacija ravnine) učenici proučavaju kako translirati trokut.

Učenici zapisuju:

Trokuti $\triangle ABC$ i $\triangle A'B'C'$ su sukladni (prema poučku S-S-S). Znači da su i njihovi kutovi sukladni.

Nakon toga zapisuju zaključak:

Translacija čuva veličine kutova.

Učenici rješavaju zadatke 74., 75., 77. i samostalno provjeravaju ispravnost rješenja. Učitelj pomaže, usmjerava i vodi kroz proces samovrednovanja (vrednovanje kao učenje).

Aktivnost 4 – Uvježbavanje

Učenici rješavaju Nastavni listić i/ili zadatke na e-sferi (Primjena matematike u znanosti → Translacija → Matematika + → provjera znanja *Translacija (kratki kviz)*) te samostalno provjeravaju ispravnost rješenja. Učitelj pomaže, usmjerava i vodi kroz proces samovrednovanja (vrednovanje kao učenje).

Listići za vrednovanje kao učenje: Pr.2.

Listići za vrednovanje za učenje: Pr.2. i Listići za vrednovanje za učenje_općenito: Pr.1. – Pr.5.

Primjeri vrednovanja

- Vrednovanje kao učenje:
  - Aktivnosti 2, 3 – samovrednovanje ispravnosti rješavanja zadataka
  - e-sfera: Primjena matematike u znanosti → Translacija → Matematika + → provjera znanja *Translacija (kratki kviz)*
  - Aktivnost 3 – listići za vrednovanje kao učenje
- Vrednovanje za učenje:
  - Aktivnost 1 – prikupljanje informacija o prethodnim znanjima
  - Aktivnost 3 – listići za vrednovanje za učenje

Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama

- Nastavni listić – dopunski zadatci
- Dopunski zadatci: 102. – 104.
- Lj. Peretin, D. Vujanović: Matematika 7 - radna bilježnica za pomoć u učenju matematike –

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima

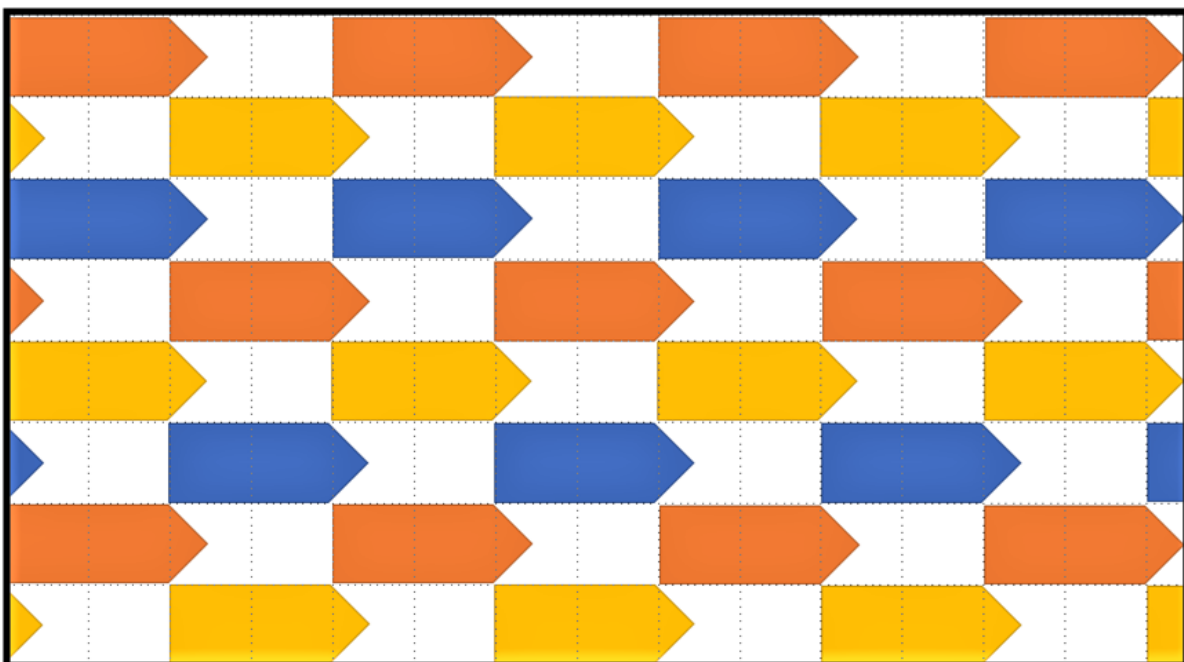
- Nastavni listić – dodatni zadatci
- Z. Martinec: Matematika 7 plus – zbirka zadataka za dodatnu nastavu matematike –
- M. Muštra: Dodatna nastava matematike za 7.razred -

Domaća zadaća

- Zadatci za vježbu: 82., 93., 96., 97.
- Povežite i primijenite: 105.
- e-sfera: Primjena matematike u znanosti → Translacija → Matematika + → provjera znanja *Translacija (dugi kviz)*

Prilog 1: Istraživanje – Kako je nastala slika?

Otkrij uzorak koji se ponavlja i objasni kako „pomicati“ taj uzorak da nastane ova slika.
(Zamislite da je prikazan samo dio slike i da se slika beskonačno širi.)

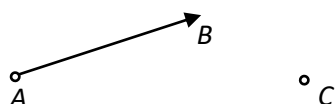
Primjeri listića za vrednovanje kao učenje, vrednovanje za učenje i vrednovanje naučenoga

Vrednovanje kao učenje

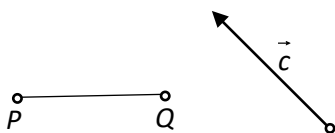
Primjer 1: Zadaci za vršnjačko vrednovanje (Prilog A)

● Pitanja:

- Što je translacija?
- Nacrtaj vektor $\overrightarrow{CD}$ koji je jednak vektoru $\overrightarrow{AB}$.

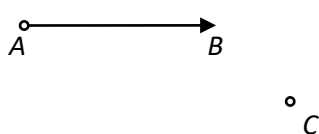

- Nacrtaj sliku dužine $\overline{PQ}$ pri translaciji za vektor $\vec{c}$.

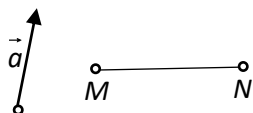

◆ Pitanja:

- Što je translacija?
- Nacrtaj vektor $\overrightarrow{CD}$ koji je jednak vektoru $\overrightarrow{AB}$.

- Nacrtaj sliku dužine $\overline{MN}$ pri translaciji za vektor $\vec{a}$.

Primjer 2: Lista za samoprocjenu 1 (Prilog B)

Tvrdnje:

- Navodim svojstva translacije.
- Određujem sliku dužine pri translaciji za zadani vektor.
- Određujem sliku trokuta pri translaciji za zadani vektor.

Vrednovanje za učenje

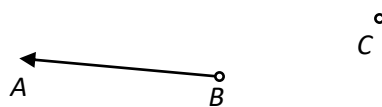
Primjer 1: Kviz (Prilog D)

Tvrdnje:

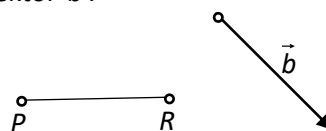
- Drugi naziv za translaciju je usporedni pomak.
- Pri translaciji dužina se preslikava u sukladnu i usporednu dužinu.
- Translacija ne čuva udaljenost među točkama.

Zadaci:

- Nacrtaj vektor $\overrightarrow{CD}$ koji je jednak vektoru $\overrightarrow{BA}$.

- Nacrtaj sliku dužine $\overline{PR}$ pri translaciji za vektor $\vec{b}$.

Primjer 2: 3-2-1

Učenici odgovaraju na postavljene zadatke na listić papira.

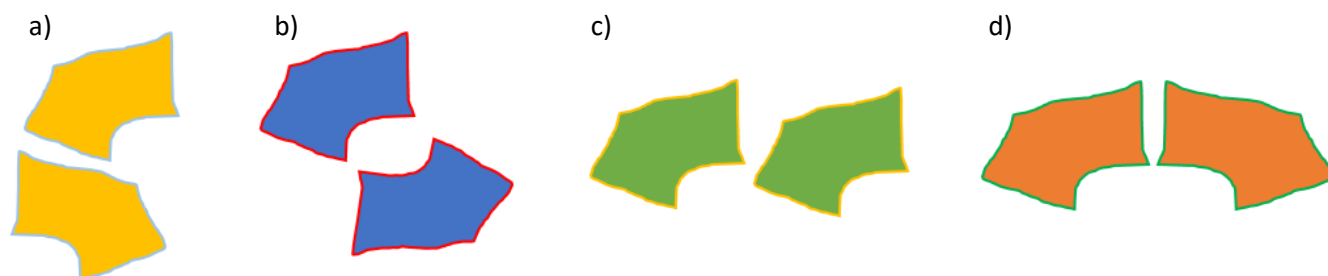
Napišite 3 stvari koje ste saznali o translaciji.

Napišite 2 stvari koje su bile zanimljive na današnjem satu.

Napišite 1 pojam koji vam nije bio u potpunosti jasan.

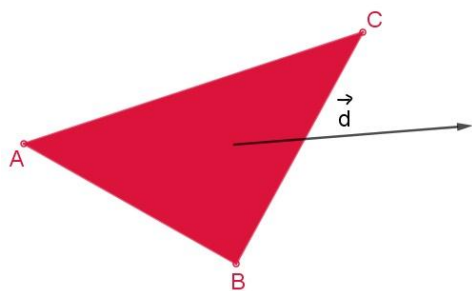
Nastavni listići

1. Koja je od nacrtanih slika nastala translacijom?

2. Nacrtajte dužinu $\overline{KL}$ duljine 35 mm i translirajte je za proizvoljan vektor $\vec{a}$.

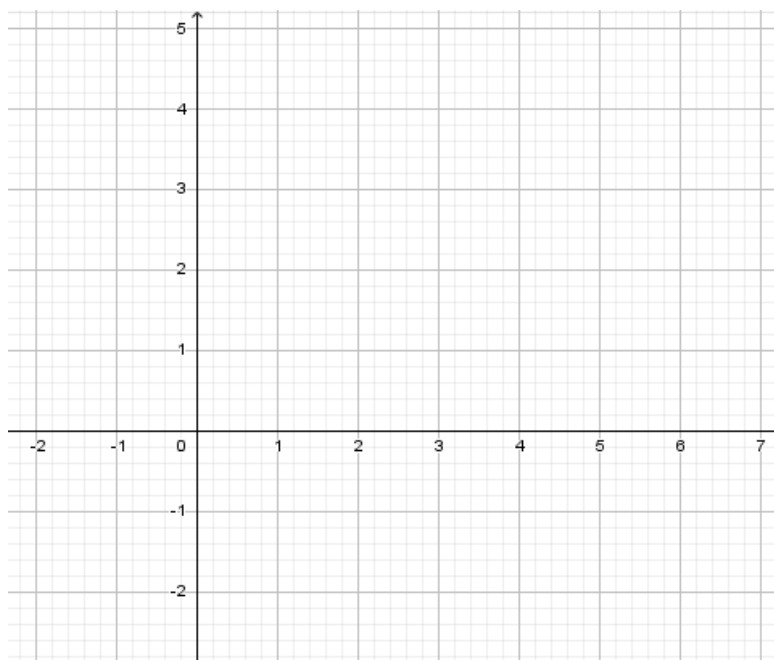
3. Odredite translaciju za zadani vektor.

4. Konstruirajte trokut $\triangle ABC$ ako je zadano $|AB| = |BC| = 4.6 \text{ cm}$ i $|\angle B| = 45^\circ$. Odredite translaciju $\triangle ABC$ za vektor $\overrightarrow{AS}$ gdje je S polovište stranice $\overline{BC}$.

Dodatni zadatci

1. U koordinatnom sustavu u ravnini nacrtajte četverokut $ABCD$ ako su koordinate točaka $A(-1, -2)$, $B(2, -2)$, $C(3, 2)$ i $D(0, 2)$.
  - a) Odredite translaciju četverokuta $ABCD$ za vektor $\overrightarrow{SC}$ gdje je S sjecište dijagonala četverokuta.
  - b) Ispišite koordinate vrhova četverokuta $A'B'C'D'$ nastalog pri toj translaciji.
  - c) Izračunajte površinu četverokuta $A'B'C'D'$.

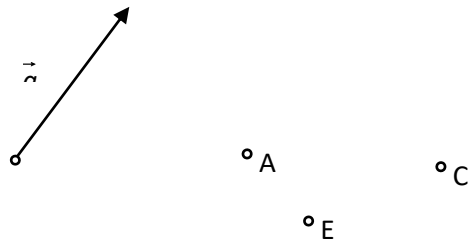

2. Konstruirajte romb $ABCD$ s dijagonalama duljine 5 cm i 6.2 cm te ga translatirajte za vektor $\overrightarrow{SP}$ gdje je S sjecište dijagonala romba, a P polovište stranice $\overline{BC}$.

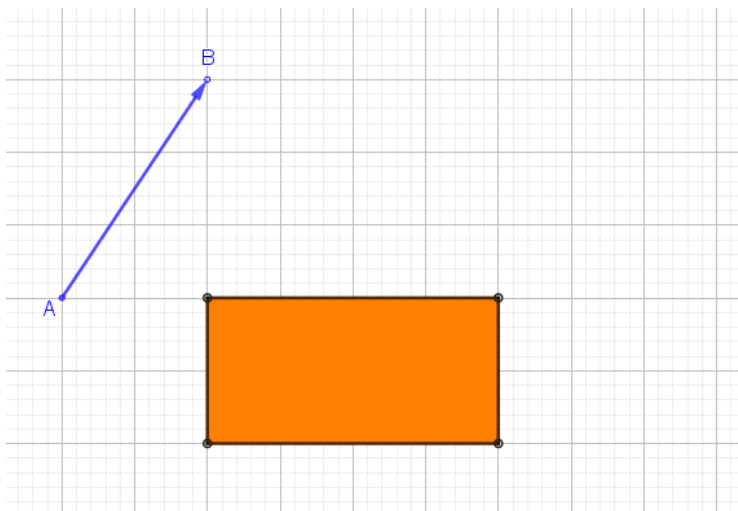
Dopunski zadatci

1. Nacrtajte vektore $\overrightarrow{AB}$, $\overrightarrow{CD}$ i $\overrightarrow{EF}$ koji su jednaki vektoru $\vec{a}$.

2. U ravнини je zadan vektor $\overrightarrow{AB}$ i točka M . Odredite sliku točke M pri translaciji za vektor $\overrightarrow{AB}$.

3. Nacrtani lik translirajte za vektor $\overrightarrow{AB}$.

4. Konstruirajte jednakostraničan trokut $\triangle ABC$ sa stranicom duljine 3 cm i odredite njegovu sliku pri translaciji za proizvoljan vektor $\vec{a}$.